

Ngày 7/4, Câu lạc bộ người yêu sách Nguyễn Huy Tồn cùng các thành viên đã tổ chức tọa đàm tháng 4 với chủ đề: “Nhà xuất bản Mai Lĩnh, vàng son mặt trời” tại Thư viện Quốc gia Việt Nam (TVQG), 31 Tràng Thi, Hà Nội. Buổi tọa đàm đã diễn ra với sự tham dự của đông đảo các nhà nghiên cứu, biên tập, nhuận thành viên của Câu lạc bộ (CLB) và cộng đồng gia tộc Mai Lĩnh. Không chỉ khách mời, mặt sự quan tâm hay tin, đã có đông đảo người tham gia.

Tham dự tọa đàm, về phía thư viện có ông Nguyễn Xuân Dũng - Phó giám đốc TVQG, ông Nguyễn Hữu Giỏi - Chủ tịch Hội Thư viện VN, ông Phạm Thế Khang - nguyên Chủ tịch hội Thư viện VN. Về phía diễn giả có các nhà nghiên cứu Lê Nguyên Ân, Phạm Xuân Nguyên, Kiều Mai Sơn, các nhà văn Hoàng Quốc Hải, Vũ Trọng Trang, Nguyễn Mạnh Tuấn, TS Mai Hồng, KS Đỗ Thái Bình. Về phía khách mời có bà Khúc Thanh Hoa Phó - Giám đốc Nhà xuất bản (NXB) Phụ nữ cùng các biên tập, thành viên gia đình Mai Lĩnh, CLB Người yêu sách Nguyễn Huy Tồn... Tổng cộng có gần 100 người.

Mở đầu buổi tọa đàm, ông Nguyễn Xuân Dũng thay mặt TVQG lên phát biểu chào mừng và chia sẻ thông tin về 149 năm phôi nếm của NXB Mai Lĩnh hiện được lưu trữ tại TVQG. Được biết ông cho biết, trong đó có cuốn “Sổ lược thành thành vương tây sang ruồng Annam”. Được xuất bản năm 1925 với 28 trang, trong đó có vài trang minh họa, đây có thể là cuốn phôi nếm đầu tiên của nhà Mai Lĩnh, do chính ông Đỗ Xuân Mai, mặt thành viên thuở đầu hai của gia tộc biên soạn.

Tiếp theo TS Mai Hồng chia sẻ những khó khăn và thu hoạch trong việc biên soạn cuốn sách Nhà xuất bản Mai Lĩnh, in lần đầu tiên năm 1997 với sự giúp đỡ của Viện Văn học. TS Mai Hồng cho biết: “Đầu tiên, tôi đi sâu khảo sát kho tàng lưu trữ của Viện Văn học, Thư viện Việt Nam Thông tin Khoa học xã hội. TVQG. Đồng thời mày mò tìm kiếm các nhà nghiên cứu, nhà văn, các chuyên gia từng sống và hoạt động văn học báo chí cùng thời với NXB Mai Lĩnh, như ông Lê Giỏi, nguyên Giám đốc Nha Công an Bắc Bộ, Chánh án Tòa án Tối cao, Thứ trưởng Bộ Nội vụ; nhà giáo Nguyễn Lâm; nhà nghiên cứu Vũ Ngọc Khánh; nhà văn Ngô Văn Phú... để tìm hiểu và viết bài...”

Tiếp đến nhà nghiên cứu văn học Lê Nguyên Ân chia sẻ tài liệu và mặt sự tác giả có cuốn phôi nếm tại nhà Mai Lĩnh. Ông nhận mặt sự hợp tác rất gần bó của nhà văn Ngô Tất Tố và gia đình nhà văn Vũ Trọng Phạm với nhà Mai Lĩnh.

Trong phần trình bày của mình, nhà nghiên cứu Kiều Mai Sơn nêu bật những đóng góp của

NXB Mai Lĩnh với nền xuất bản Việt Nam thời 1930-1945, đóng góp cho biết bao phẩm Việt Nam máu lửa của Nghiêm Kế Tổ đã được chính Mai Lĩnh in tại Sài Gòn tháng 10/1954. Đây là một tác phẩm viết về cách mạng Việt Nam nửa đầu thế kỷ 20, có đủ công lao to lớn của Việt Minh và lãnh tụ Hồ Chí Minh một cách rất trần trụi.

Tham luận của nhà văn Vũ Trọng Tráng chia sẻ với cộng đồng tinh thần Mai Lĩnh với công cuộc khai dân trí với tiêu chí cái gì có lợi cho dân thì cho dân thì in, không tính đến lợi ích. Với chủ trương đó, NXB Mai Lĩnh đã triển khai hoạt động dựa trên lý tưởng không phân biệt nòi giống với gần 200 điểm, đưa các phẩm của mình đi khắp đất nước và còn vươn tới Lào, Campuchia.

Ông Đỗ Thái Bình, cháu nội của Đỗ Văn Phong đã giới thiệu một hành trình công bố bất đầy, sau đó đã tìm cách vượt ngục tới Guyane và miền đất Nam Bộ. Tại đây cộng đồng tiếp tục hoạt động cách mạng trong những năm 1920, đóng góp nên nhóm ý tưởng lập các cơ sở sản xuất, thông qua mang tên Mai Lĩnh, trong đó có NXB Mai Lĩnh. Chính vì thế mà cộng đồng Đỗ Văn Phong được gia đình coi là tổ chức đại gia đình Mai Lĩnh và thông qua họ Mai Lĩnh!

Trong tham luận của mình, nhà văn Hoàng Quốc Hải nói lên sự năng động của nhà Mai Lĩnh trong việc đặt hàng tác phẩm với các nhà văn đương thời. Ông đã kể lại câu chuyện chính nhà văn Ngô Tất Tố được NXB Mai Lĩnh đặt hàng viết tiểu thuyết ngay khi cuốn sách còn chưa hình thành bản thảo.

Chủ nhiệm CLB Phạm Thôn Công đồng đã chia sẻ thêm về những tác phẩm của nhà Mai Lĩnh in sau 1946 ngoài Bắc và trong Nam. Ông cho biết trong những năm Hà Nội bị tàn phá, ông Đỗ Xuân Mai đã cùng gia đình phục hồi NXB Mai Lĩnh, những cũng chỉ được hai năm (từ 1950 đến cuối năm 1952). Sau đó vào Sài Gòn, NXB Mai Lĩnh lại tiếp tục hoạt động trong năm năm, từ 1954 đến cuối năm 1959. Phấn đấu trình bày minh bạch bằng hình ảnh những phẩm sưu tầm được, có đầy đủ thông tin về thời gian, đưa điểm xuất bản, cho thấy công phu và tâm huyết của người yêu sách.

Vì hoàn cảnh thời gian nên chỉ có 12 trong số 19 người đăng ký tham luận và phát biểu nên buổi tọa đàm đành phải dừng lại lúc 11g40 (quá thời gian dự kiến 10 phút). Thời gian vì còn biết bao câu chuyện về những đóng góp của NXB Mai Lĩnh cùng gia đình họ Đỗ với công cuộc mang dân trí theo tinh thần Đông Kinh nghĩa thư, cũng như góp phần vào tiến trình phát triển của ngành xuất bản Việt Nam trong một giai đoạn lịch sử của đất nước với tiêu chí: Không sợ công quyên và cái gì có lợi cho dân thì cho dân thì làm” của dân được với người tham dự.

Khép lại buổi tọa đàm, ông Phạm Thị Khang nhân danh Hội Thi sĩ Việt Nam phát biểu cảm ơn CLB Nghệ sĩ yêu sách Nguyễn Huy Tấn đã tổ chức buổi tọa đàm thành công với nhiều ý nghĩa, gây cảm hứng cho bạn đọc và nghệ sĩ yêu sách nói chung. Chúc CLB Nghệ sĩ yêu sách Nguyễn Huy Tấn phát triển bền vững và đóng góp nhiều hơn nữa vào việc quảng bá văn hóa đọc đến với mọi nhà, mọi người.

Nhân dịp này CLB Nghệ sĩ yêu sách Nguyễn Huy Tấn cũng đã tặng 100 đầu sách thiêu nhi cho Thi sĩ nhân dân Hallo World của nhóm anh Nguyễn Quốc Tuấn ở thôn Nhân Lý, xã Nam Phương Tiến, huyện Chương Mỹ, Hà Nội và chúc Thi sĩ nhân dân phục vụ bạn đọc ngày mới chất lượng hơn.

Dù âm cuối tọa đàm còn tiếp tục lan tỏa với sự bày tỏ cảm xúc của các diễn giả, khách mời, bạn đọc trong lúc chia tay. Tất cả toát lên niềm phấn khởi của nghệ sĩ đến tham dự đã góp phần vào thành công tốt đẹp của cuộc tọa đàm và mong muốn còn có dịp tiếp xúc với nhiều “cuộc” khác nữa do CLB tổ chức trong thời gian tới...

Một số hình ảnh cùng sự kiện:

Quang cảnh buổi tọa đàm

Ông Nguyễn Xuân Dũng- Phó Giám đốc Trung tâm Văn hóa Quốc gia VN phát biểu ý kiến

Nhà phê bình văn học Lê i Nguyên Ân phát biểu ý kiến

Nhà văn Hoàng Quốc Hải phát biểu ý kiến

Chủ trì nhóm CLB người yêu sách Phạm Thị Cẩm Nhung chia sẻ về NXB Mai Lĩnh

Ông Phạm Thị Khang, nguyên Chủ tịch Hội Phụ nữ Nam phố Bắc Ninh

Năng Mai Lĩnh và gia đình chủ nhân và CLB Ngồi yêu sách